

KAINA:

Metams 5 rb., pusme-
čiui 2 rb. 60 kap., 3
mėnesiams 1 rb. 30 kp.
1 mėnesiui 45 kap.

Skyrium numeris 5 kap

M. II.

Lietuvių Balsas

Sausio 10 d. 1916 m.

Redakcijos ir Administracijos adresas: PETRAPILIS, Baskov per. № 29,
Tel. 652-02.

Redakcijos sekretorius L. Noreika priima kasdien, be sekmadienių, nuo 12—2 val. dieną.

SKELBIMAI:

Petito eilelė (4 skiltys)
prieš tekstą 60 kap.,
po teksto 30 kap.,
Darbo ieškantiems:
eilelė 10 kap.

Giminių ieškantiems
eilelė po teksto 10 kap.

№ 3 (32).

In memoriam.

Al gener nostro il fato
Non dono che il morire.
Leopardi.

Nenoromis veržiasi galvon šie pe-
simisto poeto žodžiai priminus Sa-
snauskio mirtį. Taip, likimas lėmė
žmonėms tik mirtį. Šiojo likimo kar-
tumas pilnai jaučiama, kai matai kar-
stę begalinę artimą mums žmogų,
kurs dar vakar buvo sveikas ir ru-
pinos rytojui, kurio jam nelemta bu-
vo sulaukti. Pagal žmogaus apskaity-
mą Sasnauskis galėjo ilgai dar gy-
venti ir dirbuoties. Juk jis tik dar
buvo pasiekęs subrendusio amžiaus
ir jo muzikališkoji produkcija ėjo pla-
tyn ir gilyn. Galima buvo laukti iš
jo dar daugelio stebuklingų muzika-
linių paveikslų ir galingų akordų,
kuriuose būtų spindėjusi žmogaus ir
lietuvių siela. Ir štai staiga gyvenimo
styga nutrūko. Garsų vilnys, kurios
buvo jo galvoj ir prašės išsiliesti ant
popieros, nutilo amžinai. Tegu ateity
Lietuva susilauks kitų ir didesnių
garsų galiūnų, kurie išpasakos pasau-
liui jos sielą ir padidins žmonijos
dvasios turumą, bet to, ko jis nesuku-
bo pasakyti niekas neįsėpės, nes žmo-
gaus individualumas nesikartoja. Tai
kodėl gi jam nelemta buvo padainuo-
ti galbūt dainos ir tik tada nutilti?

Žmogaus protas atsakymo tam neras.
Mūsų visuomenė pradėjo plačiau
jį pažinti tik neseniai. Kur-kas pla-
čiaus žinomas ir branginamas buvo jis
svetur, nei pas mus, gal dėlto, kad
jis tepripažindavo tik vieną būdą ro-
dyties visuomenei: darbais, ir tik dar-
bais, kuriuos jis leizdavo pasaulin po
ilgo apie juos triūso. Kiek sąžiningai
žiūrėdavo jis į savo kompozicijas, te-
ko man nekartą matyti. Parašęs ka-
nors jis nesiskubindavo duoti spau-
zdinti, bet dar ilgą laiką po truputį
taisydavo, kol nerazdavo savo min-
čiai tinkamiausio muzikos paveikslu.
Jei kur pats abejodavo, tardavos su
kitais. Atmenu, kaip jis keletas metų
atgal rašė mišias už mirusius. Su-
prantamas daiktas, jam labiausiai ru-
pėjo jose galingiausias katalikų bažny-
čios imnas „Dies irae, dies illa...“
Grynai liturgiškiosios mišių daly-
s neleidžia kompozitoriui plačiai išreikšti
savo individualumą, o šisai imnas
daugiausiai to reikalauja, jeigu nori-
me sutaukinti muziką su jo turiniu.
Tame dalyke tarėsi jisai su manim,
kaip tikriaus imnas reikia imti, ar
epiškai, ar lyriškai, vadinasi, ar ma-
tyti jame iki galinės maldos vien gry-
ną pasakojimą apie tą, kas bus, ar
pasakojančiojo sielos jausmus, ku-
riuos sužadina šisai paveikslas. Kaip
nusisekė jam tasai imnas nemetas
kalbėti. Aš norėjau primindamas tai
tik pažymėti, kaip jis išigilindavo sa-
vo temon.

Ir šiojo talentingo ir darbštaus
gyvenimo knyga užsidengė amžinai.
Likusiųjų priedermė išskaityti, kas
joje visuomenės naudai įrašyta. Bet
tai darbas jau ne mano. Kad ir bū-
čiau muzikos žinovas, kuo nesmu,
vis dėlto jo nesiimčiau. Tas dar la-
biaus primintų man, kad jau Sasnaus-
skio nebėr ir nebebus. Pildydamas
liūdną draugo pareigą, aš šiomis ke-
letu eilučių norėjau viešai jam pasa-
kyti „extremum vale“.

A. Voldemaras.

Česlovas Sasnauskis.

1867 m. liepos 19 d. † 1916 m.
sausio 5 d.

Хоть и плёнень землею,
Но далекинь небесамъ
каждъ будто ближе я.
К. Р.

Jeigu kiekvienas žmogus sudaro
atskairą konkrečią paslaptį, tai juo
tamsesnė paslapties skraistė yra
apsisėiautęs dailininkas. Gali nupiešti

Tokiu mistikos asmeniui buvo
mūsų tarpe Česlovas Sasnauskis. Jis,
kaip Fra Bartolomeo angelas, ats kri-
do su trimitu rankoje, pagiedojo
gyvenimo himną ir vėl jo nebėr. Tik
pasijutom, kad ties mūsų galva
kažkokia žvaigždė užgeso, kad su-
syk lyg tamsiau, gudžiau pasi-
darė...

Jūs esate altoriaus kunigai, ir aš
esu kunigas — dailės! Taip vieną
kartą, pusiau juokais, pusiau rimtai,

A. A. Česlovas Sasnauskis.

jo paveikslą, parafrazuoti jo mintis
ir jas atsverti, gali prieiti prie jo
sielos ir drąsiai į ją pažiūrėti, kaip
gyvenime taip ir tvirtyboje, o vienok
yra jo sieloje tokių pajėgų, tokių
gyvybės horizontų, kurių niekieno
akis neįžvelgs. Ir tas dvasinis pasau-
lis, kaip saturno žiedai, lydi daili-
ninką žemės keliais ir amžinumon.
Mat, kam lemta gimti dailininku, kam
leista vaidintuvės sparnais pakilti ir
pamylėti daugel,

... tas įžvelgs daugybę.
Spindulėliais išdraikytą,
Ivairiausių žemės turtų...
Jis surinks iš jų grožybę
Ir kas vakarą — kas rytą
Žvaigždę degs užburta...

Ta užburtoji žvaigždė — indivi-
dualinė dailininko sintezė — ne-
viens tiems, kurie, eidami gyvenimo
keliu, nemato „spindulių“, kuriais
jis kvėpuoja.

Jeigu tai tinka pasakyti apie ta-
lentus apskritai, tai muzikams tie
žodžiai ypač dera, nes muzika labiau
mistika, gal net labiau dvasia už ki-
tas dailės sesutes. Jos kalba visiems
imanoma, visų jaučiama, bet labai
retai kieno suprantama.

išsitarė velionis. Ir tais jo žodžiais
intikėta. Žiūrėta į jį, kaip į dailės
autoritetą, meno atstovą bei pasiun-
tinį. Jo žodžiais buvo remiama savi
tvirtinimai; jo vardu baigiama gin-
čai — Magister dixit!

Prie dailės velionis dėjosi visu
jautrios savo sielos uolumu. Gimęs
iš vargonininkų šeimos, dar mažas
budamas, vos bespėjo pabaigti pra-
dedamąją 4 skyrius mokyklą, gim-
tiniame Kapčiamiestyje, tuoj buvo
tėvų — Tomo ir Karolinos — nu-
keltas į Naumiestį Suv. g. pas L. Ri-
sanskį, savo dėdę, vietos vargoninin-
ką, mokyties muzikos.

16 metų teturintį jau matome
Č. S. Gražiškiuose vargoninkaujant.
Bet dar negali nuvaldyti pedalų, tai
vieno kunigo patartas ir globiamas
važiuoja į Kauną ir ten besilavinda-
mas gauna labai rimtą pakvietimą —
užimti vargonininko vietą Vilkaviškyje,
kame tuomet klebonu buvo vyskupas
Juozapas Oleka.

Jauno, kvėpuojančio pažanga, dai-
lininko negalėjo patenkinti mažo
miestelio bažnyčios dailės aukuras.
Jis degė, liepsnojo ir veržė ver-

žėsi į platesnį pasaulį, ieškodamas švie-
siams. Netrukus atsitiko pro-
buvo rekomendacija į Dvinską.

Ir šitą vietą gavęs nenurimo.
Laimingoms aplinkybėms susidėjus,
paliko Petrapilio Šv. Katarinos baž-
nyčios vargonininku. Čia ištarnavo 24
metus — lig mirties.

Toksai curriculum vitae.

Šita kanva vaiksiausiomis spalvo-
mis išpintas gyvenimas Petrapilyje.
Čia velionis papildė visus trūkumus,
pasisekė daug kuo platų išsilavinimą
ir giliai išstobulino muziką. Čia jis
baigė konservatoriją ir gavo laisvojo
dailininko diplomą iš rankų savo
mylimo ir gerbiamo profesoriaus
italo Cotogui. Čia pabaigė archeolo-
gijos institutą, gavęs tikrojo tos
įstaigos nario vardą, be to, buvo
Geografijos Draugijos nariu. Čia nu-
statydino savo balsą, iš prigimimo
ne taip turtingą, kaip gražų ir malo-
nų. Jo klausant, jautei kad tai tikras,
dvasios pagautas, artistas gieda.

Iš čia — Petrapilio — Sasnauskis
darė ekskursijas: tai į Varšuvą, kame
įgijo muzikos instituto diplomą, tai
į užsienį bažnyčios muzikos geriau
pažintų — Rymę, Poitiers, Ratisbo-
noje, Pragoje ir k. Užsienių autori-
tetai ir dailės židiniai jį pažino ir
apvertino. Taip Austrijos impera-
torius Pranas-Juozapas apdovanojo
jį kryžiumi; Prancūzų muzikos aka-
demija intekė jam pagarbos Ženkla
— palmę; Vokietijoje jo veikalai
susilaukė rimtos recenzijos ir intrau-
kti muzikos kataloguosna.

Č. Sasnauskis, kaip dailės kuni-
gas, ypatingai mėgo bažnyčios muzi-
ką. Jo gydytojas d-ras Servirogas,
matydamas, kaip jis visiškai atsiduo-
da chorams, repeticijoms, kompona-
vimui, ir kaip tai kenkia jo sveika-
tai, ne kartą buvo pataręs mesti
darbą, kuris jį stumia karstan.

Nors buvo ytin atsargus ir gy-
venti norėjo, tačiau patarimo kaip ir
nepriėmė. Delko? Kam tie dirigavi-
mai, į kuriuos savo sielą dėdavo?
Lyg kad rodos tiek sielų turėtų, kiek
tų iškilnių ir viešų pasirodymų, ku-
riuos taip gausiai apdovano-
vo! Ir kam gi, kas nuostolius
sugrąžins? Veltui klausai to, kurį
„zelus comedit“. Jis visuomet degte
degė, kol sudegė, kaip deginamoji
auka! Tokios jo būta prigimties.
Kitaip jis nebūtų savim buvęs. Ir
šiaudien, kad kas jį prikeltų iš
karsto, jis tuo-pat įtempto idėjinio
pasiaukojimo keliu toliaus eity, am-
žinai dirbdamas ir amžinai sirg-
damas.

Jis negalėjo nedirbti ir darban
sielos nedėti. Kartais vidunaktyj, vi-
siems miegant, jis keldavos iš lovos
ir basa pėda skubėdavo išskambinti
melodiją, per sapnus jo sieloje gi-
musią. Skūzdavęs kartais, nešiojās
savyje visus išstisus paveikslus, mu-
zikos spalvomis apvilktus; jie slėg-
davę jį, kol juos tinkamoje formoje
išlies ant popieros, ar bent išskam-
bins fortepijonu. Ir pastaruoju laiku
namiškai dažnai matydavę jį iš mie-
gų kėlusį bedirbantį. Tai buvo žmo-
gus pilnas vidaus gyvenimo: kur jis
ėjo, ten apie save šviesą ir grožį
sėjo. Gi tie dalykai yra bendri vi-
siems be skirto. Užtat ir velionį del
tos idėjinės sėjos lygiai visi gerbė ir
mylėjo: taip lenkai, su kuriais dau

giaus turėjo pareigos reikalių; taip rusai, dažniausiai artistai arba mokslininkai, nes tai jo buvusi sfera, iš kurios retai kada žengdavo ant pilkos kasdieninio gyvenimo žemės; užvis labiau jį mylėjo lietuviai, kuriems plakė jo širdis... Juoba kad jis buvo labai susivaldęs ir nepaprasto takto žmogus; šalia rimtumo ir atvrumo jo mokėta su visais gražiai sugyventi.

Per Naujus Metus kad vienas artimas žmogus paklausė Č. Sasnauskio — ko jam linkėti, jis pranašingai atsakė — mirties; jaučiu pavargusią širdį, nusidirbau... Ilgai nereikėjo laukti tos nekviečiamosios viešnios. Sausio 5 d., naktį apie 3 — 4 valandą pasijuto blogai. Tuoj pakvietė savo gydytoją Servirogą, kuris, pribuvęs 5 val., rado ligonį labai silpną. Liga daktarui buvo gerai žinoma — širdies varlė, o dabar dėl tos priežasties paralizijos atakas. Tuoj suteikė širdies stiprinančių vaistų. Umai pagerėjo. Prisiminė ligonis kelias įveiktas panašias atakas ir su viltim akyse laukė naujo jos nugalėjimo. Daktaras, nujauzdamas pavaijų, budėjo. Apie 8 valandą susyk velionis atsimainė: taręs «man bloga», patraukė veidą ir... kada gydytojas paėmė už rankos, jau pulso nebebuvo — užgeso staiga, kaip užpūsta žvakė.

Lengva mirtis — be merdėjimo! Kas žino, gal delto, kad jau kartą — prieš trejetą metų — jisai visas mirties apraiškas buvo perėjęs ir po ilgos agonijos netikėtai, po ranka to paties gydytojo, atsipeikėjo. Gamta turi savo paslapčių.

Užtat umai, be skausmų miręs, velionis atrado ramiausiai besilsis, bemiegas... Ir kaip tinka jam ta apytovos šalia kryžiaus ir liepsnojančių žvakių, baltos lelijos su alyvomis... Aplinkui paveikslai Bethovenų, Mozartų, Chopinų užsimastę gedi; tik viens atgimimo angelas su trimitu šaukia: Ne visas numirei, prakilnesnioji Tavo dalis bus amžinai...

Kun. M. Gustaitis.

Česlovas Sasnauskis kaipo muzikas.

Visi žinome, kad tai, ką Jis paliko, užima mūsų muzikoje augštą vietą; bet nepadoru būtų, jam dar tarp mūsų tebesant, tyrinėti Jo palikimą. Atsisveikindamas su Juo norėčiau tik garbę jam atiduoti. Ar mes Jį pride-

Prof. B. ČESNYS.

A. † A.

ČESLOVAS SASNAUSKIS.

Gal nedaug apsiriksiu pasakęs, kad žmonijos kultūros srityje a. a. Sasnauskis stovi gana arti tos augščio linijos, kurioje buvo atsistojęs neužmirštinis a. a. kun. Jaunius: vienas mokslo, kitas dailės dirvoje. O jeigu imti omenyn ypačiai lietuvių kultūrą, tai jau visai drąsiai galima tvirtinti, jog juodu stovi visai arti viens-kito, greičiau: kadangi abudu stovi pačioje viršūnėje šitos kultūros. Nebuvo ir nėra tarp mūsų didesnio ar bent lygaus d-rui Jauniui lietuvių-kalbininko; neturėjome ir dar neturime didesnio už Sasnauskį muziko-kompozitoriaus.

Šitame punkte, žinau, nevysi skaitytojai panorės man tikėti. Daug kas paprastes yra spręsti apie to ar kito mūsų kompozitoriaus vertę — iš populiarių svietiškių dainų-dainelių kompozicijų bei harmonizacijų. O šitām dalyke ne vienas jaunųjų kompozitorių bus — jei ne didesnis už velionį, tai bent populiaringesnis. Bet čia būtinai reikia pažymėti, kad tasai, tariant populiari matymo punktas yra gana klaidus. Tikra muziko-komponisto vertenybė priguli ne nuo populiariųjų tvarinėlių, ir vėl toli gražu ne vien nuo svietiškių, bet tankiai, o nesykį ir labiausia — nuo kompozicijų

ramai gerbėm? Ar tinkamai apkaininom Jo darbų vertę? Ne. Mūsų plačioji visuomenė nesuprato Česlovo Sasnauskio. Gilus dailininkas į dailę rimtai žiūrėjo, ir muzika jam buvo įrankis drąsiai nuo žemės į Dievą kilti. Gi mes prie žemės prisirišę, negalėdami paskui Jį sekti, palikdavome Jį vieną. Paguodos mummyse ieškodamas iš dvasios gelmių nešė mums Savo brangiausias dovanas, o mes jų nepriėmėm: kaikurie veikalai dar iki šiolėi nebuvo nė karto atlikti! Skaudu Jam buvo tai matyti ir, karčiai valandai užėjus, skūzdavosi sakydamas, jog gailėsis išleidęs „Lietuvišką Muziką“, nes „lietuviai jos nereikalingi...“

Jau antro muziko netekome. Jau antras nesuprastas į kapus eina. Šio gailėsimės ne tik mes lietuviai, bet gailėsis ir visi katalikai, nes tai buvo vienas geriausių bažnyčios muzikos žinovų. Jo veikalai vargonams užsitarnavo užsienyje iš muzikų augšto pagyrimo; o neseniai pabaigtas didžiausias veikalas chorui su vargonais „Requiem“ bus jam amžinas paminklas.

J. Tallat-Kelpša.

Laidotuvės.

A. a. Česlovas staigiai atsiskyrė su šiuo pasauliu š. m. sausio 5 d., 8 val. rytmetį. Liudnoji žinia vienu akymirksniu aplėkė visą Petrapilį. Išgirdę ją nenusiminė, tik kažkaip visi nustebo, vos tik vidaus jausmo gilėmis pajuzdami, bet gerai nesuprązdami, kas atsitiko ir kaip taip umai.

Atsipeikėję visi sujudo, ypač lietuviai, nes jie, kaip buvo matyti per tas kelias dienas, kol velionis gulėjo savo bute ir laidojant, daugiausiai buvo užgauti ir skaudžiausiai pajuto, koks smūgis ištiko.

Išėjus iš namų kažkaip nejučiomis atsidurdavai ten penktajame aukšte, ankštame žemame kambarelyje, kur velionis karste paguldintas ramus, tarsi gyvas, ilsėjosi.

Kada ten nueisi, ar dieną ar vakarop, vis rasi žmonių, atėjusių paskutinės pagarbos atiduoti. Išiklausęs, išžiūrėjęs, pakalbėjęs pamatysi, kad jie daugiausia vis lietuviai. Retai pamatysi kitos tautos žmogų.

Vakarais prie velionies buvo giedamos egzėkvijos. Kažkaip nejauku budavo, kada matydavai, jog susirinkę žmonės yra mažne vieni lietuviai,

religinės muzikos srityje. Štai visas sviestas lenkia galvas prieš tokius vardus, kaip Palestrina, J.-S. Bach, Franz Liszt. Ogi Palestrinos garbė pareina ne tiek nuo jo „madrigalų“ ir kitų svietiško turinio tvarinių, kiek nuo jo liturginio mišių hymno-sekvencijos „Stabat Mater“, nuo jo Lamentacijų ir Mišių. Bach'o genijaus pripažinimas parėjo bene daugiausia nuo jo religinių vargonams Fugų, Mišių, Oratorių, Kantatų, Passijų. Liszt'o talentas genijaus vardu tapo apvainikuotas ne vien už Rapsodijas, Fausto-symfoniją ir kitas svietiškas kompozicijas, bet taipogi už Dantesymfoniją (muzikalinę interpretaciją religinių katalikybės dainiųjų jausmų ir minčių apie Inferno—Purgatorio—Paradiso), lygiai kaip už Oratorijas „Kristus“ bei „Šv. Elžbieta“, už stebėtiną Mišias Gran'o katedros pašventimo... Ir vėl religinių didžiųjų muzikų tverybės spalva jų tautiečiams nė kiek nemažina teisės skaityti juosius savo tautinės kultūros pagrąža ir turtu. Katalikų Bažnyčia pilna teise didžiūojasi Palestrina bei Liszt'u, kaip savo muzikais; nemažesne teise italai skaito Palestriną savo tautiniu genijumi, kaip lygiai vengrai—Liszt'ą. Protestantizmas neveltui didžiūojasi J.-S. Bach'u, kaip didžiausiu savo tikybės dailininku; tai vėl nė kiek neklaido visai vokiečių tautai laikyti tą vyrą vienu kilniausiųjų savos—tautinės—kultūros genijų.

Visa tat vertėtų turėti omenyje kiekvienam norinčiam apsprensti a.

o čia kunigas, baigdamas maldas, taria: „proszę zmówić“, arba pabaigus užgieda: „Aniol Pahskj... Ir giedavo tik kunigai, vargonininkas ir dvi trys moterėlės.

Velionis buvo visų gerbiamas. Liudija tai tos krūvos gražių gražiausių vainikų, tų paskutinės pagarbos simbolių, sukrautų prie karsto ir aplink jį. Čia taip-pat buvo daugiausia lietuvių atnašų. Didžiausias ir brangiausias Petrapilio lietuvių, gražus, gausiai neužmiršusių prisagstytus. Gražus, didelis ir rimtas be skaidrių gėlių papuošalų, iš žalių ažuolo lapų su žalia palmos šakele — Centralinio Lietuvių Komiteto. Didelis, jau įgeltusių ažuolo lapų, kokių tik Lietuvoje teparegėsi rudenį, gausiai rožėmis prazydęs — „Lietuvių Balso“. Ne didelis, su tautos spalvų: raudona žalia, juostelėmis — Petr. Liet. Muzikos Dramos Kuopos. Išviso jų buvo 9. Kiekvienas prisegtose juostose raidėmis reiškė tai, ką jautė to simbolio davėjai:

Neapgailėtinio atminimo garsiam lietuvių muzikos giesmių ir dainų tvėrėjui Česlovui Sasnauskiui nuo Petrapilio Lietuvių.

— Vienam nedaugelio mūsų tautos talentui — Česlovui Sasnauskiui 1916 Centralinis Lietuvių Draugijos Komitetas.

— Didžiam Tautos Genijaus „Reiškėjui „Lietuvių Balsas“.

— Dainiau, ir po mirties tu vis mums būsi gyvas. Petrapilis Liet. Dramos ir Muzikos Kuopa Česlovui Sasnauskiui, lietuvių dainų Kompozitoriui.

Ir t. t.

Per laidotuves, sausio 8 d., didelė Šv. Kotrynos bažnyčia prisirinko mažne pilna. Iš lietuvių dalyvavo visas Centr. Komitetas su visomis įstaigomis, „Lietuvių Balso“ Redakcija, Petrap. Liet. Draugijos n. k. n. š. Komitetas, Petrapilio lietuvių draugijos ir daug lietuvių Petrapilio gyventojų, vietinių ir pabėgėlių.

Šv. Kotrynos bažnyčia, kuriai velionis tiek metų tarnavo, sutaisė iškilmingas laidotuves. Mišias laikė arkivyskupijos valdytojas J. E. vysk. Cieplikas. Pažadėta du pamokslai: prieš mišias lietuviškas, po mišių lenkiškas.

Šit, eksportuojant velionį iš namų į bažnyčią, išgirstama, kad vysk. Cieplikas užgynęs sakyti lietuvišką pamokslą. Sujudo lietuviai, kurių bažnyčioje buvo daug daugiau, negu kitų tautų žmonių. Renkasi čia pat

Sasnauskio — ir duok Dieve kitų jam panašių — ryši su tautine lietuvių kultūra.

Pilnai tinkamo a. a. Česlovo gyvenimo aprašymo negaliu patiekti pats vienas. Negaliu čia duoti to, kas jo, ir visų jo rušies žmonių, biografijoje yra visųsvarbiausia, t. y. nuosakaus talento ir tverybės evoliucijos išdėstymo. Šitai biografijos daliai reikalinga yra specialisto, ir tai ne bet kokio, ranka. Teko man girdėti, kad tą spragą ketina šiek-tiek užpildyti gerbiamasis konservatorijos profesorius Vitol. — Aš noriu tik su eikti skaitytojams žiupsnelį išviršutinių, betgi būtinai reikalingų žinių-žinučių apie taip brangintiną mums velionį.

Šiokie-tokie Č. Sasnauskio gyvenimo aprašymai buvo jau ir seniaus pasirodę spaudoje, jau tai užrubežyje, jau tai mūsų laikraščioje šio-pus šono. Taip šit vienas aprašymas buvo dar prieš šešetą metų idėtas į „Otto Gauss, Orgel-Kompositionen aus alter und neuer Zeit zum kirchlichen Gebrauch wie zum Studium. Dritter Band“ (Regensburg 1909. Alfred Coppenrath's Verlag—H. Pawelek—) p. XVI, № 47. — Dar anksčiau buvo pasirodžiusi „Trumpa biografija“, kurią parašė A. Baisus „Lietuvių Laikraščioje“ (I metai, № 44—45, p. 647; Peterburge 12—25 Spalių 1905 m.). — Girdėjau, kad apie a. a. Sasn. gyvenimą dar būvę rašyta laikraščioje

bažnyčioje deputacija ir eina į kun. Skridiną, kurs tuo metu buvo pavaduotoju klebono, išvažiavusio į Maskvą, prašyti, kad jis užtartų, kad ir lietuviškas pamokslas būtų. Paaiškėja, kad vyskupo isakymu nebūsią nė katro pamokslas: nė lietuviško, nė lenkiško, abudu būsiančiu kapuose. Deputacija tuo tenkinta sugrįžo į bažnyčią. Bet paskiau duotasis isakymas buvo atšauktas ir buvo abudu pamokslu po mišių — pirma lenkiškas, paskiau lietuviškas, kurį sakė prof. kun. B. Česnys. Deputacijos balsas buvo išgirstas. Kuo buvo vaduotasi duodant minėtąjį isakymą, neteko tikrai patirti. Bet buvo girdėti iš kompetentingų lūpų, jog delto būvę atšaukti pamokslai, kam lietuviai norį pasisavinti velionį, tą garbingą vyrą.

Lenkai ir spaudoje, ir savo tarpe kalbėdamies, išrodinėja, kod a. a. Česlovas būvę lenkas mozūras. Ir pamoksle kapuose kunigas lenkas, aiškindamas kuo braugus buvo velionis, priminė, kad brangiausias būvęs tuo, jog dėstęs dailės dėsniais „mūsų lenkų dainas.“

Lietuvių rupešniu velionis lig laikui palaidotas. Viborgo kapų bažnyčios rusyje, kol pasibaigs karas, kada bus galima nudauginti į Lietuvą ir gimtąją žemelę.

Vakarykščiai prieš laidotuves išgirdau iš kun. Rutenio, jog velionis, gyvas būdamas, dažnai reikšdavęs norą, kad jo numirusio nepaliktu svetimame krašte. Įkrito širdin tas jo noras. Bet jau buvo vakaras ir nebuvo golima nieko tą dieną padaryti. Ryto metą nuėjus į bažnyčią, pasiteiravęs ir pasikalbėjęs su žymesniaisiais lietuvišiais, pamačiau, kad visi pritaria. Tik jau vėlai, jau velionis bažnyčioje, jau laikomos mišios. Susirinkę burs žmonių einame klausies klebono, kun. Skridinos. Jis sako, dar galima ešą visa padaryti, tik reikią pasiskubinti ir pasikalbėti su kapų klebonu. Nieko nelaukdamu su p. K. Šalkauskiu važinojau į kapus pasikalbėti su klebonu. Visa pavyksta, kaip buvo norima. Išasta duobė buvo vėl užkasta ir pataisyta vieta bažnyčios rusyje.

Visa buvo padaryta umai, per kokią valandą antrą. Nebebuvo galimo spėti besusitarti nė Petrapilio lietuvių kolonija. Tik išgirdus vieno kito Petrapilio lietuvių atstovo pritarimą ir pasiryžimą visa kuo padėti, visa buvo daroma, kaip bebuvo galima.

„Śpiew Kościelny“, bet tikrų žinių apie tai neturiu. Taip tatau manūs čia aprašymas jau nebeprima mūsų kompozitoriaus biografija; pilnai tikiu, ji toli gražu nebus paskutinė. Noriu matyti, kad mano teikiamosios žinutės nemažiau už kitų aprašymus tarnaus būsimoms geresnėms ir tikslingesnėms biografijoms. Likir leido man pasinaudoti „pirmųjų rinkų šaltiniais“. Mano informacijos eina vyriausiai iš trijų šaltinių. 1. Šaltinis—tai apipasaikojimai velionio matušės, sesers (p. Kmeliauskiensės) ir švogerio (p. Kmel.). Iš ten sužinojau apie velionio mažystės dienas ir paskutinės valandas, o taipogi apie šeimyniškų santykius. 2-ai šaltinis, tai, galima sakyti, kaip auto-biografija, papasakota paties a. a. Č. Sasnauskio ir iš jo paties žodžių surašyta mūsų žinomo kalbininko K. Bugos. Tos auto-biografijos egzempliori maloniai suteikė man žinomas mūsų tautietis prof. A. Voldemaras. Iš to rašto labiausia ėmiau žinias apie svarbesnius velionio, jau kaip muziko nuotikius, ir datas. 3-ias šaltinis, tai mano paties atsiminimai iš mano su velioniu veik per 10 metų pažinties ir keletos intymiškesnių pasikalbėjimų paskutiniaisiais metais.

(Toliau bus).

Reikės Petrap. lietuviams susirinkti ir pasitarti. Reikia pirkti metalinis grabas, paskiau reikės apmokėti vežimo Lietuvon išlaidos ir tt.

Tikimės jos ir visa Petrapilio lietuvių kolonija pritars, mūsų žygiui, kad velionies pats atminimas — kapas, būdamas gimtojoje šalelėje, gavintų mus ir mūsų būsimas kartas.

L. Noreika.

Jie gyvens amžinai.

Palydėjome dar vieną mūsų tautos garbingą vyrą, vieną iš tos gražios ir garsios piejados sielos galiūnų, kurie neišsemiamos savo dvasios galybe, neįregima jos gilybe, dažnai mums nesuprantama, paslaptinga tveryba švietė mūsų žilai, kaip amžiniai, tautai ir kėlė ją apsnudusią iš miego, žadindami atsibusti ir naujai atsibudus nauju gyvenimu apreikšti save pasaulini.

Kiek pirmiau atsiskyrė su mumis Kudirkos, Vaičiai, Jauniai, visiems dar atminamai atsiskyrė su mumis K. M. Čiurlionis, paskiau R. Bytautas, dabar Česlovas Sasnauskis.

Vieni vos tik spėjo sukrauti gražiausią žiedą, vos tik pradėjo jį skleist, kaip negailestingas likimas pakirto jų gyvybės sielą; kiti spėjo aiškiau apreikšti dar mūsų nesuprastą savo sielos paslaptį. Visi jie palaidė mums savę dalelę, įžiebė kibirkštį, išnyko iš mūsų tarpo tada, kada būtų galėję dar daug, daug apreikšti.

Jie atsiskyrė su mumis.

Jie tik pasitraukė iš mūsų tarpo, nušvietė mums ateities taką ir praskleidė didžiųjų paslaptių uždangalą.

Jie gyvens amžinai.

Jie švies ir žibins mums, lig mūsų sielos išaugs lig su jais, lig mes išlukštensime jų sukrautą žiedą, lig jų leistoji kibirkštėlė įsigaus mūmųse ir nušvis didele liepsna.

Mes nudrėksime paslapties uždangalus, mes žengsime nurodytu keliu, mes stosimės augštybėse, žmonijos kelio viršūnėse.

O jie bus su mumis, jie gaivins mus, jie nematomi bus matomi.... Jie gyvens amžinai....

Ruginis.

Papildymas prie straipsnio „Iš Petrapilio lietuvių gyvenimo.“

Liet. Balse 2 № š. m.

Aname straipsnyje pranešiau L. B. skaitytojams apie «Sajungos liet. kalbos gyno» žygį del lietuviškų pamokslų Cerkvies gatvės bažnyčiutėje. Tenai 1°, pasmerkiau «Sajungos» grąsinimo taktiką, kaip nesutinkančią su kataliku Bažnyčios disciplina, ir 2°, inėjau, kad ir ištisai jokio nereikalo ginti lietuvių kalbos anojė bažnyčiutėje, kadangi jos ios ir taip geru bažnyčiutės aistratoriaus norų pilnai tenkinantis.

Paskui man teko gauti papildomų informacijų ir nurodymų. «Sajungos» pirmininkas, gerb. p. Orentas, del pirmo mano punkto, užreikė man, kad anas kaip ir grąsinimas patekęs į tekstą tik per skubinumą ir neapsižiūrėjimą, ir jei turėjus ką reikšti, tai tik tiek, jog «Sajunga» mananti tvirtai (настойчиво) rupinties pamokslų likimu minėtoje bažnyčioje; jokio-gi blogo užmanymo prezidėjumas nei iš tolo neturėjęs. Ant to, iš savo pusės, turiu pasakyti jog p. Orento, kaip visiems žinomo tikinčio ir praktikuojančio kataliko žodžiams šiame dalyke pilnai galima tikėti. Ta-gi ką esu parašęs, rašiau pasiremdamas oficialinio rasto tekstu. Tegu-gi tas incidentas buva visiems draugijų vedėjams pamokimu, jog oficialiuose raštuose negalima žaisti žodžiais, negana juos apsvarsčius.

Del antrojo-gi punkto, naudojam gana rimto (NB: lietuvisko) šaltinio žiniomis. Paskiau iš kitų irgi rimtų šaltinių nurodė man, kas vardan teisybės pridera čia pažymėti, butent kad lietuvių parapijonių reikalai buvę

tenai aprupinti ne taip lengvai, ir netaip noriai, kaip skelbė pirmoji informacija; ir kad lietuviai nebe reikalo buvę susirupine, kaip sau patikrinus Dievo žodžio skelbimą didžiųjų švenčių dienomis, kuriomis jau norėta jiems atimti pamokslus. Jeigu taip ištikrųjų buvo tai negalima neišreikšti pasigailėjimo del tokio nenoro ir del netikusio ir žmonis erzinančio svyravimo iš pusės kun. klebono.

Prof. B. Č.

Lietuvių jaunimo vakaras.

Gruodž. 31 d. Lietuvų priruošiamų kursų salėje buvo vidurinių mokyklų mokinių šeimyninis vakarėlis. Viešos programos nebuvo. Buvo tik padeklamuota eilių ir pasakyta du monologu. Didžiausį jaunuomenę įspūdį padarė prakalbos, pasakytos Naujus Metus sutinkant. Jos žadino jaunimą į darbą, judino širdžių gilmėse jausmus, priminė šių dienų nelaimės vargus, nurodė, kaip pasiliuosuoti iš tų sunkių sąlygų. Vakarėlis buvo linksmas. Eilės, monologai, šokiai, žaislai ėjo po kits kito pasikeizdami.

Tikrai malonu buvo žiūrėti į jaunimą, kurs, nežiūrint šių dienų nelaimių, rodės gyvas, jautrus ir stipras. Andra nepalauš jaunuolių dvasios, nelaimių ir vargų užgrūdytos. Kiekvieno veide ir akyse matėsi norą ir pasiryžimą atsiduoti tautai ir tėvynei.

Linksmas buvo, bet kiekvienas jautė, kad trūksta savųjų, artimiausių žmonių, trūksta tėvelių, brolių, seselių. Bet visų veidų atspindis greta liūdesio, kad ir besilingsminant giliai įsmegusio širdyje, rodė viltį, jog kitu Naujų Metų gal sulauksim Lietuvoje.

Svetys ir Klumpakojis.

Telegrama.

Stokholmas. Laiškai te galima siųsti tikrai į šias vokiečių užimtąsias Lietuvos vietas: į Vilnių, Kauną, Suvalkus, Gardiną, Panevėžį, Šiaulius, Vilkaviškį, Augustavą, Kelmę, Alytų ir Bauską. Aukštulio.

Zinios.

Petrapilis.

Girdėti. Valstybės Duma busianti sušaukta ne sausio 22 d., kaip buvo žadama, bet vasario mėn.

Sausio 7 d. Valstybės banka isleido poperinių pinigų dviem ir trims kapeikoms pakeisti.

Švietimo ministerija leido Saratovo sanitarijos draugijai steigti Saratove augštuosius moterims kursus. Kursuose busią šie skyriai: medicinos, fizikos bei matematikos, teisės, filologijos.

Prekybos ministerio padėjėjas prof. Konovalovas atstatytos ir paskirtas senatoriumi.

Svetur.

Sausio 5 d. Nišo mieste (Serbuose) buvo susitikimas imperatoriaus Viliaus su bulgarų karaliumi Ferdinandu. Ferdinandui suteiktas vokiečių kariuomenės feldmaršalo vardas, o Viliui — 12-ojo bulgaro pulko šefo vardas.

Centro valstybių (Vokečių Austrų ir Bulgarių) pasiuntiniai kreipėsi šiomis dienomis į Graikų vyriausybę, reikalaudami, kad Graikai aiškiai pasisakytų, kokia jos pozicija.

Rusų pasiuntinis Serbuose Kuni-gaišt. Trubeckojus išvažiavo iš Rymo Korfos salon. Ten pat nukeliavo ir Serbų vyriausybė.

Iš Lietuvos.

KAUNAS.

Kaip iš Kopenhagos pranešama, lenkų laikraščiais remiantis, iš pat pradžių gyvenimas Lietuvoje vokiečiams užėjus, šiaip susidėjęs:

Vokiečiai, įėję į Kauną, rado jį beveik tuščią. Pirmieji savo gyvybę apreiškę lietuviai. Spalių mėnesyje, naudodamies likusiais pinigais, gautais iš Tatjanos Komiteto, atidarę kelias pradedamąsias mokyklas ir penkias lietuvių gimnazijos klases.

Dalis lietuvių pedagogų atgabenta iš Tilžės, gi kita dalis surasta vietoje.

Lenkų kalbos buvę projektuojama mokyklose mokyti kaip neprivalomą dalyką, bet vėliau ji buvusi visai iš visų įstaigų pašalinta. Prūsų vyresnybė lietuviams leidusi organizuoti mokyklas ir davusi butų, rakandų ir t. t.

Toliau lenkų laikraščiai pasigailėdami konstatuoja, kad lenkai vos tik po kelių savačių, tik tada, kada jau Vilnius buvęs užimtas, griebęsi lenkų mokyklas steigti.

Visi vokiečių vyriausybės įsakymai, skelbimai leidžiami esą lietuvių ir vokiečių kalbomis. Šiam reikalui vokiečiai leidžia dienraštį vokiečių ir lietuvių kalbomis. Iš pradžių vokiečiai spauzdindavę ir lenkų kalba, bet dabar lenkų kalbą išmetę. Kauno miesto lenkams spauzdina retkarčiais įsakymus ir lenkų kalba, bet ji esanti tokia biau, kad sunku esą ir turinys suprasti. Vyriausybės laikraštis esąs redaguojamas vieno lietuviu.

Nuo savęs galime pridurti, kad esame gavę žinių, jog Suvalkų gubernijos lietuvių gyvenamose apskrityse vokiečiai laikosi tokios pat tvarkos ir visur lietuviams duoda pirmenybę prieš lenkus. Eina gandai, kad vokiečiai Suvalkų guberniją iš Lenkijos išskyrę.

VILNIUS.

Davę tokių žinių apie Kauną, lenkai turi kuo ir pasidžiaugti. Trečiojoje Lietuvos dalyje drauge su Vilniaus miestu visai kitaip esą. Ten veikia lenkų sudarytas „abivatelų“ komitetas. Jame esą 24 žmonės: 13 lenkų, 5 lietuviai, 4 gudai ir 3 žydai. Pirmininku esąs St. Kognovickis (lenkas), vice pirmininku J. Vileišis, antruoju vice-pirmininku d-ras Boguševskis (lenkas), sekretorium Kaz. Svionteckis.

Miesto дума esanti panaikinta. Jos valdyba esanti palikta, kaip pildomoji taryba, galva tebėsas Venslavskis, jo padėjėju Niedzialkovskis. Visą valdžią turįs vokiečių burgomistras.

Vilniuje funkcionuojanti milicija. Sodžiuose ir miesteliuose administracija esanti vokiečių. Jai šaukiami padėjėjais vietos gyventojai ir kunigai.

„Abivatelų“ Komitetui vokiečiai ne tik netrukda darbuoties, bet dar praplatinę jo darbo sritį.

„Abivatelų“ Komitetas užsiimas maitinimo dalykais, šelpimu, ir iš dalies administracijos reikalais (užtariąs vietos žmones prieš komendantūrą, duodąs leidimus išvažiuoti kitur ir t. t.). Tautų klausimas Vilniuje pas vokiečius esąs visai normalinis. Vokiečiai neskaudžia nė vienos tautos. Visi Komiteto įsakymai, net ir pats Komiteto antspaudas rašoma penkiomis kalbomis (lenkų, lietuvių, gudų, žydų ir vokiečių). Vyriausybės įsakymai esą skelbiami keturiomis kalbomis, apleidžiant gudų kalbą. Tarptautinė kalba esanti Vilniuje pripažinta lenkų.

Politikos ir partijų gyvenimo Vilniuje beveik visai nėsą.

Vilniuje esanti lietuvių gimnazija su privalomu lenkų kalbos mokymu ir lenkų gimnazija su lietuvių kalba, bet neprivaloma, nors daug jaunuomenės užsirašą jos mokyties.

BIRŽAI.

Vienas pabėgėlis iš Biržų, kuris buvo ilgą laiką po vokiečiais, šiaip nupasakojo apie tą apylinke.

Biržai patys nedaug tenukentę. Namai beveik visi sveiki išlikę, apdaužyti Jansono namai, kur buvo miesto mokykla; per pus išgriauti namai, kur buvo savitarpinis kredito draugijos bankas. Bažnyčios išlikusios sveikos. Cerkvė visai išardyta šuvių. Gerokai kluvę ir senovės Radvilų pilies griuvėsiams. Reformatų klebonijos, kunigams išbėgus, išgrobos: knygos, mebeliai ir visas turtas sunaikintas.

Nuo Biržų į šiaurę, dauguma sodžių sudegę. Rimkuškiai, Druseikiai, Braškiai, Medaikiai, Šlepšteliai sudeginti. Tikrai Druseikių mokykla stebuklingai sveika išlikusi. Gr. Tiškevičiaus Astravo rūmai daug nukentę nuo armotų.

Vokiečiai iškapoję puikų dvaro sodą.

Žmonių dauguma varu varomi išsikraustę. Turtinga šalis beveik tyrlaukais pavirtusi. Smarkių mūšių buvę tarp Parovėjos ir Liglaukių, paskui už Vinkšninių. Paberžiai, Mažutiškiai visai nenukentę.

Vokiečiai, užėmę tą kraštą, pasirūpinę savo tvarką užvesti. Visur pastatę savo policiją, o pasilikusiems seniūnams irgi įsakę tvarkos žiūrėti.

Pasakojama, kad vokiečiai nutiesę iš Subačiaus į Biržus (49 varstai) gelžkelią ir dabar tiesią toliau Jakobštato link.

Karas.

Rusų vakarų fronte. Dvinskio apylinkėse rusų artilerijai sekėsi šaudyti vokiečių būriai, kurie ėjo nuo vakarų į Štosbergą.

Galicijoje prie Stripos nedideli austrų būriai norejo prieiti prie rusų apkasų, bet buvo atmušti.

Į šiaurės rytus nuo Černovicų, Rarančės apylinkėje, rusai paėmė austrų pozicijos dalį. Austrai, norėdami atsiimti netektą plotą penkių kartus smarkiai puolė rusus, betgi nieko nelaimėjo.

Kaukazo fronte. Rusai umai ir smarkiai užpuolė turkų kariuomenės centrą ir išmušė iš stiprių ir gerai sutvirtintų pozicijų — visu frontu nuo Tortum-Gelio ežero ligi Šarijan-Su upės. Visas tas frontas ilgumo 100 varstų. Turkai traukios į Erzerumo lygumą, kaipur nef bėgte bėga. Rusai juos vejasi. Turkų nuostoliai dideli: kaipurios jų kariuomenės dalys visai sunaikintos. Tikrai ką gautomis žiniomis, rusai paėmę sustiprintą Kepri-Kejo poziciją ir daug belaisvių, armotų ir šovinių.

Juodosiose jūrose rusų minininkai sausio 4 d. užpuolė Anatolijos rytų kraštą ir sunaikino 163 vėjalavius ir paėmė 31 belaisvį.

Prancūzų, anglų ir belgų fronte tikrai artileriniai mušiai.

Balkanuose. Juodkalnio kariuomenės kapituliacija. Juodkalniečių konsulas Paryžiuje apskelbė, kad Juodkalnis, pritrūkęs šovinių ir maisto, priverstas buvęs kapituluoti, vadinasi padėti ginklus. Juodkalnio vyriausybė persikėlusi Skutario miestan. Karalius Mikalojus įdavęs savo kalaviją generolui Kevešui. Kevešas pasakęs, kad Austrai pasiūlysią tokias taikos sąlygos, kurios neužgautų Juodkalnio garbės.

„Neue Freie Presse“ rašo, kad Austrai reikalauja iš Juodkalnio ne tik nuginkluoti kariuomenę, bet atiduoti ir tuos ginklus, su kuriais juodkalniečiai nesiskiria ir ramiu laiku. Austrai nori nugabenti visus vyrus į tam tikras vietas. Matyti, jie bijo, kad juodkalniečiai nepradėtų partizaninio karo.

Paskutinėmis žiniomis, karalius ir vyriausybė atmetę Austrų taikos są-

ygys ir pasiryžę kovoti lig' paskutiniuosios. — Berlyno žiniomis, Juodkalnio kariuomenė jau pradėjusi duoti savo ginklus austrams ir jog netrukus prasidėsiančios taikos derybos. Taktinės esą pavesta buvusiam Cetinjes Austrų pasiuntiniui Otto.

PRANEŠIMAI.

I.

Turi koki nors reikalą susirašyti su Lietuvių Draugijos nukentėjusiems del karo šelpti Tverės skyriui, kreipiantis į jį privalo laiškų apmokėti, nes neapmokėti laiškai nebus priimami.

Sekretorius A. Rudis.

II.

Smolensko Liet. Dr-jos n. d. k. š. Komiteto raštinė (Покровская ул. № 18, Petruskienės namas) atvira šiokiomis dienomis nuo 10 lig 12 val., švent. nuo 2—4 val. Čia pat yra gydymo vieta, kame pabėgėliai dykai gydomi. Doktoras priima pirmadieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais nuo 3—4 val. dieną.

Redaktorius-Leidėjas Martynas Yčas

Reikalingi

mokytojai(-jos), feldšeriai(-rės), prieglaudų vedėjos inteligentės. Kreipties į Centralinį Lietuvių Komiteto igaliojimą Minske adresu: Минск, Коломенская 30/32, Уполномоч. П. Житкевич.

5

Buvusioje

„Lietuvių laikraščio“ Redakcijoje

galima gauti šie leidiniai:

1. Visi „Lietuvių laikraščio“ komplektai su gražiais aptaisais 1904 m. lig vasario 1906 m. 25 r. — k.
2. Su gražiais aptaisais pusė leidinio 5 „ — „
3. Lietuvos Istorija, Maironies parašyta ir pataisyta, su paveikslais ir žemlapiu. Trečia laida. Su aptaisais 1 „ 20 „
ir be aptaisų 80 „
4. Pradžiamokslis Lietuvos Jaunuomenei 10 „
5. Atskiri „Lietuvių laikraščio“ №№ po 15 „
6. Иаобрѣтатели и ихъ враги хищники 80 „
7. Право литовцевъ по землевладѣнію въ Западн. Краѣ. Состав. К. Визборъ 75 „
8. Žolynas. Латино-литов.-русско-польск. словарь раст. Литвы. Р. Matulionis. II dalis 75 „
9. Pavasario Balsai ir Kur išganymas. III laida 50 „

Ir kiti leidiniai.

Adresas: Petrograd, Jekaterinin. kan. 10 (tel. 35—47) A. Smilga.

2

IEŠKAU pažįstamų — atsiliiepkite! Mano adresas: Смоленскъ, Витебское шоссе 132, Т-во „Вилија“, J. LOZORAITIS.

2

„ŽIBURIO“ KALENDORIUI 1916 m. reikalinga yra a. a. kun. Jurgio Baltrušaičio fotografija pridėti prie jo gyvenimo aprašymo. Kas ją turi, prašoma teatsiuntia kuogreičiausiai šiuo adresu: Петроградъ, Петрогр. наб. 30, кв. 1. Кун. Тотарайтис.

3

ANT. KRUTULYS ieško tėvų. Adr.: Москва, 5-ый Двинск. св. пол. зап. госп. В. Полянка, 48.

2

STEFAN. KIELAITE ieškau tėvų Tamošiaus ir Juozapatos Kielių Panevėžio par., Velsių dvaro ir Povilo Deveikio Raguvos par., Jačūnų sod. Atsiliiepkite: Харьковъ, Сумская ул. 36, кв. 3. Ст. Келло.

1

JONAS GABRIJOLAVIČIUS ieškau motinos Magdalenos ir sesers Mortos Gabrijolavičių, pusbrolio Prano Gulbino. Kauno gub., Šiaulių apskr., Papilės miestelio. Prašau atsiliiepti arba pranešti adresu: Петроградъ, Лиговская ул. д. № 103, кв. 13. И. Габриловичу.

4

ATSILIEPKITE giminės ir pažįstami iš Linkuvos parap., Kauno gub. šiuo adresu: Петроградъ, Росейск. Транспорт. и Страхов. О-во, Екатеринбург. кан. № 18. Julijonui Zinkevičiui.

1

Juoz. DAGILIS ieškau Kaz. ir Aleksandr. MANKAUSKIO iš Prienų. Prašau atsiliiepti. Adr.: Петроградъ, В. Охта, В. Охтенский пр. № 38, кв. 13.

1

Ona Simonavičienė ieškau tėvo Povilo ir motinos Anelės, seserų Bronislovos ir Marijonos PARSONIŲ Kauno gub., Zarasų apskr., Kamajų miestelio. Atsiliiepkite! Adresas: Петроградъ, Пет. ст., Широкая ул. 336, кв. 21.

2

IGN. GĖDŽIUS iš Kauno g., Šiaulių ap., Vieksnių par. noriu susirašinėti su giminėmis ir pažįstamais. Adresas: с. Рамзай, Пенз. губ.

1

Peliskas ŠILAINIS iš Kauno gub., Šiaulių apskr., Vieksnių par., Santeikių dvaro, noriu susirašinėti su draugais ir pažįstamais. Adresas: с. Рамзай, Пенз. губ.

1

Stud. JONAS ČEPONIS ieško sesers Julijos ir jos vyro Liudviko Bėdulio iš Diliauskų sod. Adresas atsiliiepti arba pranešti: Петроградъ, Тихвинская 11, кв. 24.

1

MOTIEJUS KURTINAITIS, Suvalkų gub., Kalvarijos apskr., Padovinio gmin., Dauksių kaimo ieškau gimininių ir pažįstamų. Atsiliiepkite adresu: Петроградъ, Измайловский пр. 12 рота № 11, кв. 24. М. Куртинайтису.

2

Norius susirašinėti su tautiečiais ir tautietėmis ypač Kauno gub., Raseinių apskr. Aš pats iš Skaudvilės miestelio Boleslovas Ivanauskis (Adolfo sūnus). Mano adresas: Петроградъ, Екатеринбург. кан. № 90, Лазаретъ Ф. И. Шалипина. Болесл. А. Ивановскому.

1

DOMININKAS VANAGAS Pabiržių (Rastancinės) valsč., Panev. ap., ieško tėvų, sesers ir genčių. Prašau atsiliiepti adresu: Петроградъ, Сердобольская № 35, кв. 15.

2

Kazimieras KALVELIS Naniškių sod., Virbalių valsč., Ukmerg. apskr., apsigyvenęs: Петроградъ, Волковская ул. № 16, кв. 81, prašo atsiliiepti genčių ir pažįstamų.

2

PRAN. ANDRUŠKEVČIUS ieško Andruskevičienės Teklės, 42 m., Kauno g., Raseinių ap., Šidlavos par. ir val., Rekščių sod. Adresas atsiliiepti arba pranešti: Харьковъ, Екатеринбургская ул. 19. Литовский Комитетъ.

1

ANT. PETRAUSKIS noriu susirašinėti su aluntiečiais (Ukm. apskr.). Atsiliiepkite! Adresas: Петроградъ, Забалканский пр. № 105, кв. 44.

2

VINC. BIMBA noriu susirašinėti su aluntiečiais (Ukm. apskr.). Atsiliiepkite! Adresas: Петроградъ, Забалканский пр. № 105, кв. 44.

2

Kareivis Bronius Urbanavičius ieško gimininių ir pažįstamų Москва 55 батальонъ.

Galkas žino mano motiną Ajutienę, Papilio parap., Kučgalių sod., Zarasų apskr., taip pat giminės ir pažįstamus, prašau duoti žinią. IEŠKO duktė J. AJUTAITĖ. Petrograd, Vasil. Ostr., 16 linija № 19, b. 7.

2

Jonas LUNSKIS, Subač. valsč., Ukmergės apskr., IEŠKO savo motinos, genčių, pažįstamų ir pusbrolio Jono Lunskio, prašau atsiliiepti antrašu: Петроградъ, Воронежская ул. № 31, кв. 30.

2

Povil. STAŠYS, Subač. valsč., Ukmergės apskr., ieško savo tėvų, Povilo Budžio, Mykolo Stankevičiaus, Ign. Lukšos ir Stepono Čeplinskio, prašau atsiliiepti antrašu: Петроградъ, Воронежская № 31, кв. 30.

2

Juoz. SKVIRECKIS iš Aimuliškio, Pušaloto par., Panevėžio apskr., Kauno g., ieško motinos Jadvygos Skvireckienės ir giminaičių. Be to, turiu reikalų ir ieškau šių giminaičių: tetulėno ir tetulės Svilių, brolių Justino, karėivio Jono Svilių, seselių—Onos ir Anelės Svilių ir Nastazijos Sviliukės-Stapunaitienės. Brangūs Giminaičiai, Drauge, Draugės ir Pažįstami atsiliiepkite! Mano adresas: Петроградъ, Выб. ст., Сердобольская ул. № 36, кв. 8. I. Сквирецкий.

4

V. NACEVIČIUS, Kauno Karmelity vargon. ieško savo gimininių ir pažįstamų. Atsiliiepkite! Харьковъ, Екатеринбургская ул. № 19, Литовский Комитетъ.

1

TADAS LIEPINIS iš Beisogalos par., Šiaulių apskr., apsigyvenęs Petrapilyje, Nevskij pr. № 32, ieško sesers Petronėlės.

1

JONAS ČERNYS noriu susirašinėti su troškuniečiais (Ukmergės apskr.). Prašau atsiliiepti! Adresas: Петроградъ, Забалканский пр. № 105, кв. 44.

2

Ieškau tėvų Petro ir Uršulės Siuskų, Ginaičių sodž., Paudelio par., Zarasų apskr. Kauno gub. ir Jono Styros ir Styrėienės, Šekštininkų sodž., Kupreliškių per. Zarasų apskr. Kauno g. Jie patys, ar kas žino, kur jie yra, prašau duoti žinią šiuo adresu: Sopija Siuskaitė, 3259 S. Halsted str.; Chicago, Ill. U. S. A.

1

Kas žino, kur dabar gyvena J. Gabrio Paryžiaus Inform. Biuro vedėjo, tėvai ir giminės, prašoma pranešti Lietuvių Informacijų Biurui prie Centr. Komiteto, Петроградъ, Басковъ пер. 29.

2

Ieškau seselių Juozapatos Mieliūnienės ir Anatolijos Krikščiūnaitės iš Kauno gub., Pan. apskr., Joniškėlio par. Prašau atsiliiepti arba, kas žino, pranešti adresu: Петроградъ Обводный кан. № 14 кв. 93. Агатѣ Крикшчунась.

1

Seduviečiai, atsiliiepkite! Ieškau tėvo, gimininių pažįstamų. Adr.: Тверь, 2-ая Николаевск. № 18. Ив. Просцевичу.

3

Kazim. Ragauskienė ieškau sesers Adolfo Biliūnaitės, 30 m., Kauno gub. Raseinių apskr. Titavėnų par. Titavieniškiai, atsiliiepkite! Adresas: Минскъ, Илинский пер. № 1/10, кв. 5. Конст. Роговскому.

1

Giminės ir pažįstamus prašau atsiliiepti. Adresas: Орша, Мог. губ. Управ. Наблюд. за гуртами скота Виленск. района. Фел. Каз. Соколовскому.

2

Norime susirašinėti su lauksodiečiais pabėgėliais Juoz. ir Kazimieras Skorupskeliai. Prašome atsiliiepti. Abiejų adresas: Ст. Нижне-Днѣпровскъ, Екатор. Ж. Д. Желѣзопрокат. заводъ Ланге. Иос. Скорупскель.

2

JUOZAS PAKALNIS, Tauragnų val., Zarasų ap., Kauno gub., Untabalių sod., 20 met. gyv. Mintaujoje, norėčiau dabar SUŽINOTI, kame šioje valand. yra: 1) Mintaujos Rymo-Katalikų Labdarių D-jos vaikų prieglauda ir 2) Lietuvių Pašalpos D-jos valdyba? Mano adr.: Смоленскъ, Старо-Петроград. ул. № 4, Иосифу Мих. Пакальнису.

1

Pajiesio RUSECKAI ir Vainatrakio RIMAI, Suv. gub., prašomi greitai atsiliiepti šiuo adresu: г. Ярославль, ул. Романовская 44, Кун. М. Густайтисъ.

3

JUOZ. LEIMONAS, Jurg. sun., iš Rudenų kaimo, Balbier. val., Marijamp. ap., Suv. g. ieško tėvų ir gimininių. Adresas: Петроградъ, Петроград. наб. 30, кв. 1. Иос. Лейману.

2

NORIU SUSIRAŠINĖTI su šimoniečiais, kupiškiečiais ir kitais. Lanauskų kaimo Vlad. Długoborskis. R. S. Витебскъ, Управ. Варшавскаго Вр.-Вешего Склада.

2

IEŠKAU tėvo PETRO 60 m., seserų Uršulės ir Elžbietos, Ant. Šimonies 40 m., ir pažįstamų, Paberžių sod., Biržų val., Panev. ap., Kauno g. Gyvenu: Москва, Марьяна роша, за лин. 6-ой пробѣздъ № 33, кв. 4. ПАВЛУ ГЕННСУ.

1

NORIU SUŽINOTI savo sūnų Mykolą 19 m. ir kitus pažįstamus Adres.: Всеволодо-Вильва, Перм. губ. Перм. Ж. Д. Якову Мазурасу.

1

Ieškau brolio Augusto, Kaz. sun., Griciaus 40 m., Kauno g., Šiaulių apskr., Kižių miestelio. Žinantieji bukite malonus pranešti: Тула, Клев. Заст. д. Рѣдкореврева № 42, Мариан. Даукнист.

3

ALEKSANDRAS KLIMAVIČIUS (село Привальное, Сам. губ.) ieškau savo tėvo iš Vilniaus gub., Trakų apskr., Stakliškių miest. Antano Klimavičiaus ir pažįstamų. Prašau atsiliiepti.

1

MALEIŠKOS Kazimiero adresas: Пенза, 99 пѣх. зап. бат. 11 рота. Каз. Ив. Малейнко.

2

VI. ir. St. STATKEVIČAITIS iš Veiverių ieško savo gimininių ir pažįstamų. Adr.: Москва, Б. Молчановка, № 9, кв. 3.

2

Pet. Janonis ir Ona Kregždienė iš Bobėnų, Martynas Zimkas iš Sosto, Jon. Beržinis iš Kočėnų ir Julija Krgždienė iš Rundelės, visi Kauno g., Pan. apskr., Podbirž. val., ieško me gimininių ir pažįstamų. Adr.: Боловскъ, Вит, губ., „до востребования“.

2

Emilija Vėgėlienė ieško savo tėvų, brolio Jono ir sesers Marytės STRAZDŲ, gyvenusių Vilniuje. Pažįstamų taip pat prašau atsiliiepti. Adr.: г. Могилев. губ., Виленск. ул. Дѣвичий пер. № 3, Э. Вегелло.

1

JUOZAS ŽVINGILA iš Marijampolės, Suv. g. ieško sūnaus Juozo 11 m., dukters Magdalenos 6 m. ir Petronės Oželiutės iš Tribiškių, 10 m. Adresas: Москва, Дѣвичье поле, Усачевская № 19, кв. 111. Иосифу Жвингилу. Kas žino, prašau pranešti.

3

Karolina Vitkauskaitė, Kauno g., Šiaulių ap. ieškau motinos Veronikos Vitkauskienės, seserų: Elenos, Veronikos, Elžbietos ir brolio Juozo. Kas žino, prašau pranešti adresu: Екатеринбургъ, Пушкинск. пр. ант. Пфлаумана, Каролинѣ Витковской.

1

Juoz. Šliauteris, Papilės miestelio, Šiaulių ap., ieško gimininių ir pažįstamų. Prašau atsiliiepti. Adr.: Петроградъ, Екатеринбург. каналъ № 80.

3